

Адаптація учнів 1 класу

Криворучко Інна Борисівна
вчитель початкових класів
Радомишльського НВК
«ЗОШ І-ІІІ ст. №4 – ДНЗ»
ім. І.Самоплавського

«Бути готовим до школи - не означає вміти читати, писати і рахувати.

Бути готовим до школи - означає бути готовим усьому цьому навчитися.»

Венгер Л. А.

Адаптація

Адаптація - це процес звикання до
нових шкільних умов

Від благополучного протікання цього періоду залежить все подальше шкільне життя дитини - її мотивація до навчання, її здоров'я, її комфорт, її ставлення до інших .

Шкільна адаптація

✿ розуміється як пристосування дитини до нової системи соціальних умов, нових відносин, вимог, видів діяльності, режиму життєдіяльності.

Форми шкільної адаптації:

- ✿ Психологічна адаптація
- ✿ Біологічна адаптація
- ✿ Соціальна адаптація

Психологічна адаптація

це входження до нової системи вимог, пов'язаних з виконанням навчальної діяльності.

- ✿ Процес взаємодії особистості й середовища полягає в пошуку й використанні адекватних способів задоволення основних її потреб, до яких належать потреба в безпеці, фізіологічні потреби (у їжі, сні, відпочинку тощо), потреба в прийнятті та любові, у визнанні та повазі, у самовираженні й у розвитку.**

Біологічна адаптація

це пристосування до нового режиму навчання й життя.

✿ Життя суперечливе, малопередбачуване: не встиг пристосуватися відчути стабільність існування, як трапляється таке, що докорінно змінює плани, суттєво впливає на самопочуття, змушує пристосовуватися до нового й незвичного.

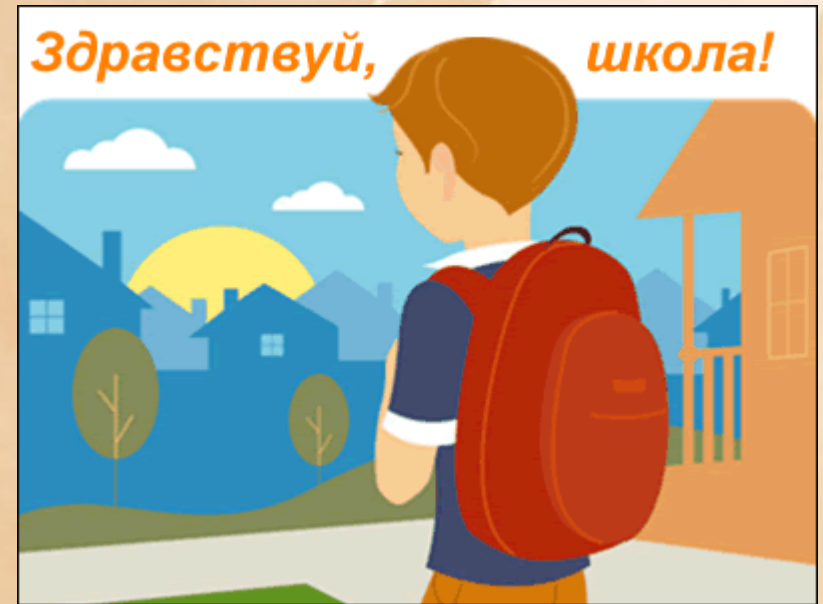

Соціальна адаптація

- ✿ це процес входження до учнівського колективу.
- ✿ Першокласник повинен пристосуватись до вимог тих соціальних груп, що характерні для школи (учнівська група, вчителі, інші класи тощо).

Адаптаційний період має рівні:

Високий рівень адаптації

Першокласник позитивно ставиться до школи: правила і вимоги сприймає адекватно; навчальний матеріал засвоює легко; глибоко оволодіває програмовим матеріалом, чемний, уважно вислуховує вказівки, пояснення вчителя; доручення виконує охоче, без зовнішнього контролю; виявляє високу зацікавленість до самостійної навчальної роботи, готується до всіх уроків; має у класі позитивний статус.

Середній рівень адаптації

Першокласник **позитивно** ставиться до школи: відвідування уроків не викликає в нього негативних переживань розуміє навчальний матеріал, коли вчитель пояснює його досить детально і наочно; засвоює основний зміст програми з усіх предметів, уважний під час виконання завдань, доручень, вказівок учителя, разом з тим потребує контролю з боку дорослого; зосередженим буває коли робить щось цікаве для себе; майже завжди готується до уроків ; доручення виконує сумлінно; дружить з багатьма однокласниками.

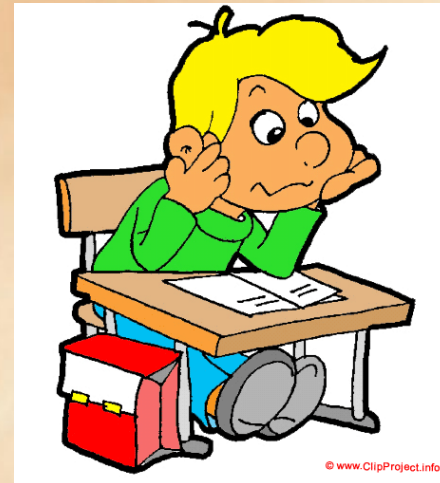
Низький рівень адаптації

Першокласник негативно або байдуже ставиться до школи: часто скаржиться на здоров'я, погане самопочуття, в нього переважає пригнічений настрій; спостерігаються порушення дисципліни; матеріал, засвоює фрагментарно; під час виконання самостійних завдань не виявляє до них інтересу; до уроків готується нерегулярно, потребує постійного контролю; може зберігати працездатність і увагу за наявності тривалих пауз для відпочинку; доручення виконує під контролем і без особливого бажання; пасивний, близьких друзів не має, знає імена й прізвища лише частини однокласників.

Дезадаптація

✦ - не пристосування дитини до школи у формі порушення в навчанні й поведінці, конфліктних стосунків, психосоматичних захворювань і реакцій, підвищеного рівня тривожності, викривлень у розвитку особистості.

Ознаки дезадаптації

- Труднощі у навчанні аж до стійкої неуспішності;
- Порушення у відносинах з однокласниками, батьками, вчителями;
- Небажання ходити до школи;
- Соматичні прояви: головний біль, порушення сну, біль у животі, порушення апетиту, пригнічений настрій, підвищена стомлюваність;
- Емоційні порушення;
- Зниження товариськості, емоційної стійкості, самоконтролю;
- Брак уваги на уроці, нездатності до тривалого зосередження, замикання у собі.

Причини дезадаптації:

- 1. Особливості методів виховання в родині:
 - Завищені очікування щодо навчальної успішності дитини, будь-яка невдача сприймається неадекватно
 - Розмови про недоліки школи чи вчителя замість акцентування на приємних моментах
 - Часті конфлікти з приводу навчання дитини, після чого все, що пов'язане з школою, втрачає привабливість
 - Виховання дитини за типом „кумир родини“
 - Байдуже ставлення батьків до навчання

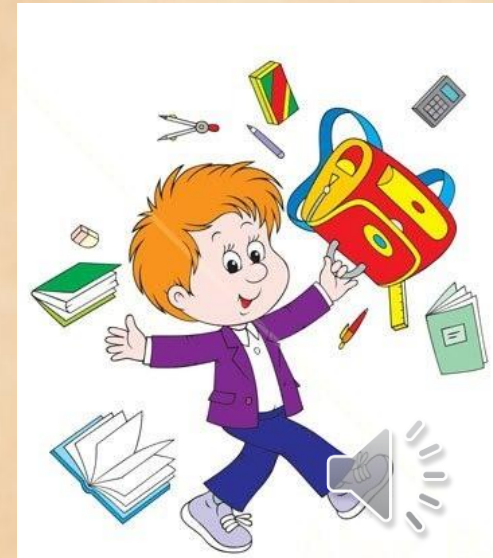
❁ 2. **Порушення в системі відносин у школі:**

- ❁ • **Вплив на дитину самого процесу навчання**
- ❁ • **Некоректне ставлення вчителя до учня**
- ❁ • **Порушення відносин з однокласниками**
- ❁ • **Об'єктивна критика недоліків учня з боку вчителя.**

3. Індивідуальні особливості психічного розвитку дитини

- не сформованість мотивації учня
- невисокий інтелектуальний потенціал
- гіперактивність
- труднощі у регуляції поведінки, уваги, навчальної діяльності
- завищена самооцінка й рівень домагань дитини чи батьків
- підвищена чутливість нервової системи
- підвищений рівень тривожності
- агресивність, замкненість
- інертність нервових процесів
- хронічні захворювання, ослаблення організму
- відсутність підготовки до школи.

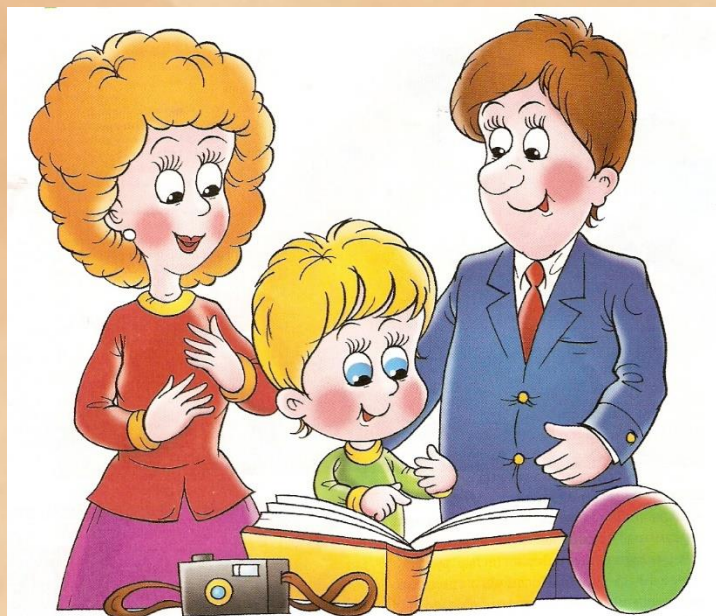
Щоб дитина краще адаптувалась потрібно:

- Створення сприятливої психологічної атмосфери для дитини з боку всіх членів родини;
- формування інтересу до школи, прожитого шкільного дня;
- обов'язкове знайомство з учнями інших класів і можливість їх спілкування після школи;
- неприпустимість фізичних заходів впливу, залякування, критика на адресу дитини, особливо у присутності інших людей (бабусь, дідусів, однолітків тощо);
- урахування темпераменту дитини в період адаптації до шкільного навчання;
- надання дитині самостійності в навчальній роботі;
- моральне стимулювання досягнень дитини.

Треба зробити так -

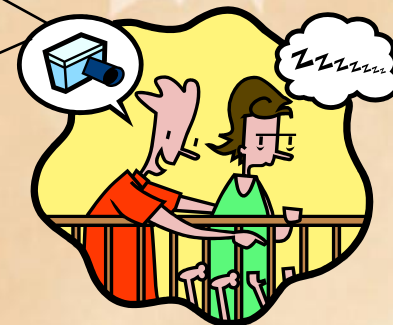
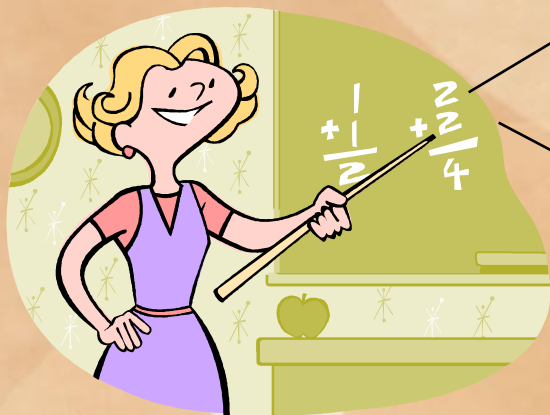
**щоб найперші кроки, зроблені
кожним малюком у шкільному світі,
були для самої дитини і членів його
сім'ї радісними і впевненими.**

учень

вчитель

батьки

**Тільки спільно,
всі разом,
ми подолаємо всі труднощі!**

Використані джерела:

- ✿ Бєлкін А.С. Основи вікової педагогіки. М., 1991.
- ✿ Битянова М.Г. Адаптація дитини в школі. М, 1998.
- ✿ Бугайова М.М. Комфорт молодших школярів в освітній діяльності // Поч. школа., 2004, № 2.
- ✿ Варламова А.Я. Шкільна адаптація. Волгоград, 2005.
- ✿ Ніконенко В. До Адаптація першокласників до школи. // Інтернет-ресурс: Netparents. ru., 02.10 2006
- ✿ Особливості психічного розвитку дітей 6 - 7 літнього віку. / Під ред.Д.Б. Ельконіна, А.Л. Венгера / М. 1988.
- ✿ Платонова А.А. Успішне завтра майбутнього першокласника // Поч. школа., 2005, № 5.
- ✿ Тишко Ірина «Педагогічна адаптація першокласників до навчання в школі: поради для батьків»
<http://inmukachevo.com.ua/novini-suspilstva/927-pedagogichna-adaptacija-pershoklasnikiv-do-navchannja-v-shkoli-poradi-dlja-batkiv.html>

